ව්‍යාපාර සමාජ වගකීම් හා ආචාරධර්ම

බී.ඒ.එම්. අයි. එච්. බෙලිගස්වත්ත

සමාජ වගකීම්

- ක්‍රියාකාරකම 1

පහත සඳහන් වනුයේ ව්‍යාපාර සමාජයීය වගකීම් ඉටු කළ යුතු පාර්ශවයන් හතරකි.මෙම පාර්ශව ඇසුරින් ඔබගේ ප්‍රදේශයේ ඇති ව්‍යාපාර වල සමාජයීය වගකීම් ඉටු කරන ආකාරය ලැයිස්තුගත කරන්න

- අයිතිකරුවන්
- ගනුදෙනුකරුවන්
- සේවකයින්
- සමාජය

සමාජ වගකීම් සඳහා වූ නිර්වචන

සමස්ත සමාජයේ සහ ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේත් සේවකයින්ගේ හා ඔවුන්ගේ පවුල්වලත් ජීවන තත්ත්වය නංවාලීමට සහ රටේ ආර්ථික සංවර්ධනයට දායක වන බවට හා සදාචාරාත්මක ව හැසිරෙන බවට ව්‍යාපාරවල අඛණ්ඩ කැපවීම ව්‍යාපාරයන්හි සමාජයීය වගකීමයි

World business council for sustainable developmen

ව්‍යාපාර, සමාජයට ආපසු දෙන දෑසමාජයීය වගකීමයි

පිලිපීනය

සමාජ වගකීම් සඳහා වූ නිර්වචන

සමාජය තුළ ධනාත්මක බලපෑමක් ජනිත කිරීමට ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලිය කළමනාකරණය කරන්නේ කෙසේ ද ? යන්න පිළිබඳ වූ අදහසකි, සමාජයීය වගකීම

Mallen Baker

ගනුදෙනුකරුවන්, සේවකයින්, සමාජය, රජය හා පරිසරය ආදී සිය¨ම උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ට සාධාරණ ලෙස කටයුතු කරමින් කොටස් හිමියන්ට උපරිම අගයක් බිහිකරදීම සමාජයීය වගකීම වේ

Narayan Murth

සිය ව්‍යාපාර ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳවත්, එමගින් සමාජයට ඇති වන බලපෑම් පිළිබඳවත් පෞද්ගලික ව ම ව්‍යාපාර වගකීම සමාජයීය වගකීමයි

USA

ව්‍යාපාර කෙරෙහි උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ට හා පොදුවේ සමාජයට බලපෑම් ඇති කරන බලවේග කිහිපයක් වර්ධනය වෙමින් පවතී. ඒවා නම්

- ව්‍යාපාර තරගය
- ගෝලීයකරණය
- විද්‍යුත් ව්‍යාපාර
- පරිසර දූෂණය

ව්‍යාපාරවලින් සමාජයීය වගකීම් ඉටු විය යුතු ප්‍රධාන පාර්ශව

- ගනුදෙනුකරුවන්
- සේවකයින්
- අයිතිකරුවන්
- සමාජය

සමාජයීය වගකීම් ඉටු විය යුතු ආකාර

සාධාරණ වීම

හානි අවම කීම

අයිතිවාසිකම්

ආරක්ෂා කිරීම

ගනුදෙනුකරුවන්

සමානාත්මතාව

මනා සේවක සම්බන්ධතා

වෘත්තීමය ආරක්ෂාව

සෞඛ්‍ය පහසුකම්

සේවකයින්

ව්‍යාපාරය

අයිතිකරු

සාධාරණ ඉපයීම්

ආර්ථික ප්‍රතිලාභ

ලබා දීම

කාර්යක්ෂම හා

අවන්ක ලෙස

කළ. තටයුතු කිරීම

සමාජය

රැකියා නියුක්තියට දායක වීම

අපද්‍රව්‍ය කළමණාකරණය

ප්‍රජා සත්කාරක සේවා

21වනසියවසට පෙර තිබූ කොටස්කරුවන්ට/අයිතිකරුවන්ටපමණක්
ප්‍රතිලාභ අත්කරදීමයහවත් කොටස්කරුසංකල්පය”
අභිබවා“ඇල්මැතිපාර්ශව සංකල්පය”
හෙවත් සියලු පාර්ශ්වයන්ට ප්‍රතිලාභ
සැලසිය යුතුය යන්න ඉස්මතු වී තිබේ .21සියවසයේ
සිටම ව්‍යාපාරයකොටස්කරුවන්ට එයරහිව ව්‍යාපාර ක්‍රියාකාරකම්
පිලිබඳ ඇල්මැති පාර්ශ්ව කටයුතු කිරීමත් සමගම
මෙය සමාජය තුළ ස්ථාපිත විය.
යකොටස්කරුසංකල්පයට වඩා ඇල්මැති පාර්ශ්ව
සංකල්පය ඔස්යසේ සියලු පාර්ශ්වයන් යකයරහි
අවධානය යයොමු වීමත්, එනිසාවාපාර කටයුතු
සාර්ථකව යමයහයවීමට හැකි වීමත් නිසා ව්‍යපාර වඩාත් යමම
සංකල්පයට අනුගතව ඇත

සමාජ වගකීම් ඉටුකිරීයමන් ව්‍යාපාරයකට ලැයබන ප්‍රතිලාභ

- ව්‍යාපාරයේ කීර්තිනාමය හා ප්‍රතිරූපය වර්ධනය වීම.
- ව්‍යාපාර කටයුතු කරයගන යාමට සමාජයයන් සහය ලැබීම.
- රජයේ පාලනයන් අවම වීම.
- ව්‍යාපාරයේ පැවැත්ම තහවුරුවීම.
- ව්‍යාපාරයපිලිබඳ විශ්වසනියත්වය තහවුරුවීම.
- ව්‍යාපාරයට හිතකර අංශ අතර අන්තර් රැඳියාව වර්ධනය වීම.
- වෙළඳපල පහසුයව්න් ලබා ගත හැකි වීම.
- ව්‍යාපාරයේ අරමුණු හා පරමාර්ථ ලඟා කර ගැනීම පහසු වීම.

සමාජවිගකීම් ඔස්යසේ සිදුවින අවාසිදායක තත්වයන්

- ව්‍යාපාරයේ ලාභ උපරිමනයට බාධාවක් වීම.
- අමතර පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වීම.
- ව්‍යාපාර සමාජයට අනිසි ලෙස බලපෑම් කිරීමට පෙළඹීම
- සමාජ විගකීම් ඉටු යනොකරන ව්‍යාපාර සමග තරඟ කිරීම අපහසු වීම.
- ව්‍යපාරයේ කාර්යක්ෂමතාවයට බාධාකාරී වීම.

මිහිකත සමුළුව

පරිසරය හා සංවර්ධනය පිලිබඳ එකසත් ජාතීන්යේ සම්යම්ලනය”හෙවත් මිහිකත සමුළුව් 1992 බ්‍රසීලයේ රියයෝද ජැනයියරෝ නගරයේ දී රටවල් 178 ක සහභාගිත්වයයන් පැවැත්විණි.මෙහිදී ලෝක පරිසර ගැටළු පිළබද සාකච්ඡා කෙරිණි.ලෝක ජල හිගය,වාතය දූෂණය අවමකිරීම, විකල්පබලශක්ති ප්‍රභවයන් ආදීකරුණු පිලිබඳ යමහිදී වැඩිඅවධානය යොමු විය

කියයෝ්යතෝ් සම්මුතිය

මිහිකතසමුළුයේදී යේශගුණික යවිනස්වීම් සම්බන්ධ යෙන්ඇතිකරගත්“කියයෝ්යතෝ්සම්මුතිය”වැදගත්ගිවිසුමකි.කිසියම්භූමියකපරිසරයදූෂණය කරන කිසිවක් යනොකිරීම,රටකසංස්කෘතිය විනාශවන ආකාරයේ කිසිදු කටයුත්තක් සිදු යනොකිරීම,ජජවවිවධත්වය විනාශවන කිසිවක් යනොකිරීම,ස්වභාවිකපරිසර කලාප විනාශ කරමින් සිදු කරන මුදල් ඉපයීම් කටයුතු අවම කිරීම ආදිය පිලිබඳ සම්මුති කිහිපයක් යමහි අන්තර්ගත විය

තිරසර සංවර්ධනය

සියලුම වෘක්ෂලතාවෝකපා
දැමූ පසු
සියලුම ගංගා සිඳී ගිය පසු
අන්තිම මාලළුවා ද
අල්ලා ආහාරයට ගත් පසු
මිනිසා තේරුම් ගනීවි මුදල්
ආහාරයට ගත
නො හැකි බව

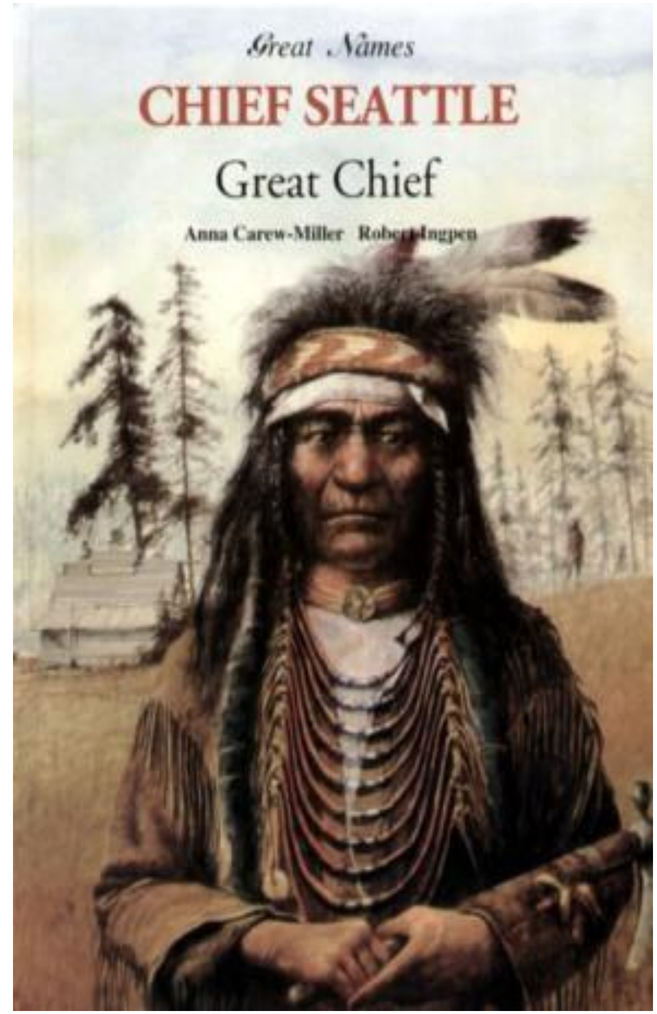

තිරසර සංවර්ධනය යනු ,

- " Sustainable development is development which meet, the needs of the present, without compromising the ability of future generations to meettheir own needs."

world commission on Environment and Development

- තිරසර සංවර්ධනය යනු , අනාගත පරම්පරාවේ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට ඇති අයිතිය උල්ලංඝනය නො කරමින් වර්තමාන අවශ්‍යතා ලඟා කර ගන්නා වූ සංවර්ධනයයි

තිරසර සංවර්ධනය ගොඩනැගී ඇති කුළුණු තුනකි

ආර්ථික තිරසර බව (Economic Sustainable Development)

පරිසර තිරසර බව (Environment Sustainable Protection)

සමාජ හා සංස්කෘතික තිරසර බව (Social Sustainable Development)

LANKASRI

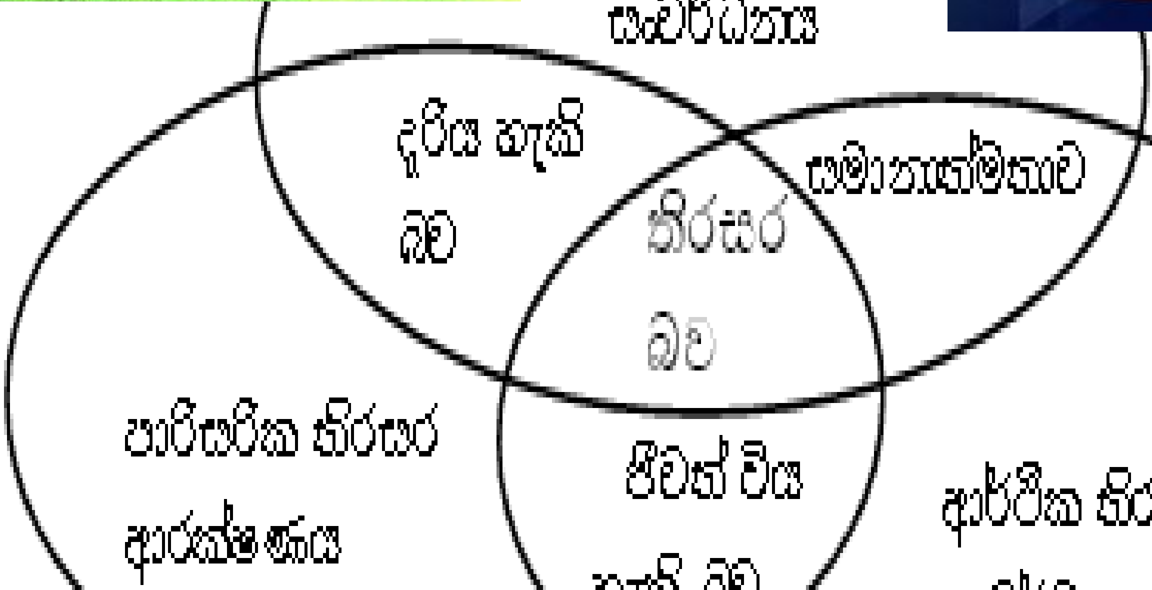
සමාජ තිරසර
සංවර්ධනය
දැරිය හැකි
බව
සමානාත්මතාව
තිරසර
බව
පාරිසරික තිරසර
ආරක්ෂණය
ජීවත් විය
හැකි බව
ආර්ථික තිරසර
සංවර්ධනය

KLOOK

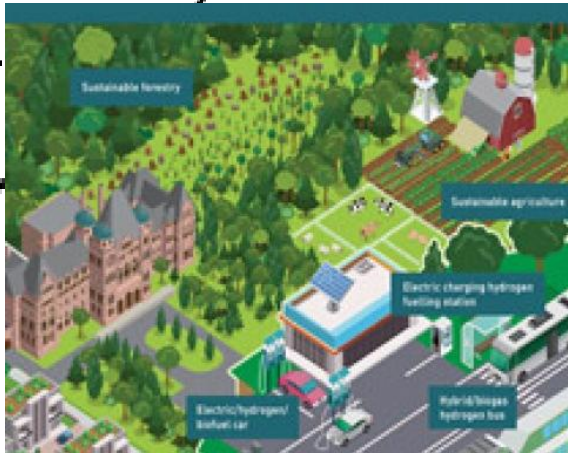
Sustainable forestry
Sustainable agriculture

ආර්ථික තිරසාර සංවර්ධනය

- සම්පත් පරියභෝජනය අඩු කර, ජනතාවගේ ජීවනතත්වය උසස් කිරීම මගින් මානව සුභසාධනය ඉහළ නැංවීම අපේක්ෂා කරයි

අවධානය යොමු කලයුතු කරුණු	තිරසරබව තහවුරු කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග
• ආර්ථික වර්ධනය හා ස්ථායිතාව • ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව • නිෂ්පාදනය හා පරියභෝජනය • සේවා නියුක්තිය • අන්තර්ජාතික වෙළඳාම • තරඟකාරිත්වය	• රැකියානිර්මාණය • කුසලතාබලගැන්වීම • සම්පත්කාර්යක්ෂමව භාවිතය • අවදානම් කළමනාකරණය • නවෝත්පාදනය • සේවක සුභසාධනය • පාර්ශ්වකරුවන්ට ප්‍රතිලාභඅත්කර දීම

රැල් 7 විතර ඉඩ තියන්න

- ....
....
....
....
....
.....

සමාජ තිරසාර සංවර්ධනය

- මිනිස් අවශ්‍යතා සහ වුවමනා සමානව හා සාධාරණව ඉහළ ප්‍රමිතියකින් ලඟා කරගැනීමත්, අන් අයගේ එම අයිතිය සුරක්ෂිත කිරීමත් මෙමගින් අපේක්ෂා කරයි.

අවධානය යොමු කලයුතු කරුණු	තිරසරබව තහවුරු කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග
ජීවනතත්වය නංවාලීම සමානාත්මතාව සමාජඒකාග්‍රතාව ජාතයන්තර සහභාගිත්වය මානව ප්‍රාග්ධනයනඩත්තු කිරීම සංස්කෘතික පරිසරය සුරැකීම දරිද්‍රතාව පිටුදැකීම	මානව අයිතිවාසිකම් සුරැකීම සමඅවස්ථා සැපයීම සමාජසංරක්ෂණ කටයුතු වලට දායක වීම නිතිය හා සාමය රැකීමට දායක වීම සමාජ වගකීම් ඉටු කිරීම මානව විවිධත්වයට ගරු කරමින් කටයුතු කිරීම

- ···
···
···
···
···
····

පාරිසරික තිරසාර සංවර්ධනය

- මුලිකමිනිස් අවශයතා වන වාතය,ජලය, ආහාර සහ නිවාස යනාදිය ගුණාත්ම කභාවායන් පැවතීම හා ඒවා අරක්ෂා කරගනිමින් පවත්වාගෙන යාම මෙගින් මුලික මිනිස් අවශායතා සපුරාලීම මෙයින් අයේක්ෂා යකයරයි

අවධානය යොමු කලයුතු කරුණු	තිරසරබව තහවුරු කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග
සම්පත් පරියභෝජනය අපද්‍රවායකළමනාකරණය අමුද්‍රායවය කළමනාකරණය ස්වභාවික හා සංස්කෘතික උරුමයන් සුරකීම	පරිසරහිතකාමී දෑ මිලට ගැනීම හරිත නිෂ්පාදනවලට යොමු වීම අපද්‍රවාය කළමනාකරණය සම්පත් කාර්යක්ෂමව භාවිතය පරිසරසංරක්ෂණය. පරිසර හිතකාමී බලශක්ති ක්‍රම භාවිතය පරිසරහිතකාමී ප්‍රවාහන ක්‍රම භාවිතය ජවවි විධත්වය සුරැකීමට පියවර ගැනීම්

- ....
....
....
....
....

තිරසර බව සඳහා වූ 4R සංකල්පය

- අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේ දී 4 R සංකල්පය භාවිතය තුළින් තිරසර සංවර්ධනයක් සාක්ෂාත් කර ගැනීමට උත්සාහ ගැනීම ලෝක මට්ටමින් අවධානයට යොමු ව ඇත. එම 4 R නියෝජනය කරන්නේ,

- Recycle

  (ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීම)

- Reuse

  (නැවත නැවත භාවිත කිරීම)

- Reduce

  (භාවිතය අඩු කිරීම)

- Replace

  (නැවත ස්ථාපිත කිරීම)

  යන සංකල්ප ය

Recycle(ප්‍රතිචක්‍රීකරණය)

- මෙහිදී අපද්‍රව්‍ය වෙන් කොට වෙනත් භාණ්ඩයක් නිෂ්පාදනය කල හැකි ද්‍රව්‍යක් බවට පත්කිරීම සිදුවේ.
- මෙ යප්‍රධාන ආකාර දෙකකට සිදු කරයි.

1) upcycle

අඩුවටිනාකමක් ඇති ද්‍රව්‍ය ඉහළ වටිනාකමක් ඇති ද්‍රව්‍යබවට පත් කිරීම

උදා:

පිදුරුවලින් කඩදාසි නිපදවීම

2) lowcycle

ඉහල වටිනාකමක් ඇති නිෂ්පාදිත අඩු වටනාකමක් ඇති අමුද්‍ර ව්‍ය බවටපත් කිරීම

උදා:

ඉවත් කරන වාහන,යකඩ බවට පත් කිරිම

Reuse (නැවතභාවිතය)

- නිෂ්පාදනයහෝ පරියභෝජන කාර්යයේදී නැවත නැවත භවිතා කල හැකි දෑ යයොදා ගැනීම මෙයින් අදහස් කෙරේ.
- උදා:LunchSheet වෙනුවට Lunch Box භාවිතය

Reduce(භාවිතයඅඩු කිරීම)

- පරිසරයටමුදා හරින අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය අඩු කිරීම මින් අදහස් කරයි.පරිසරයටඅහිතකර භාවිතයයන් ඉවත් කිරීම,භාවිතයප්‍රතික්යෂේප කිරීම,භාවිතයනොකර සිටීම ආදිය යමහිදී අව්ධාරණය යකයරයි.

උදාහරණයලෙස,

i.භාණ්ඩවල ඇසුරුම් වලට දිරාපත් නොවන පොලිතින් භාවිත නොකිරීම.

ii.පානියජල බෝතල් සදහා ප්ලාස්ටික්යබෝතල්යයොදා යනොගැනීම

Replace(නැවතස්ථාපිත කිරීම)

- නිෂ්පාදන කටයුතු සදහා භාවිත කරන ස්වභාවික සම්පත් වලින් නැවත ස්ථාපිත කල හැකි සම්පත් නැවත ස්ථාපිත කිරීමට කටයුතු කිරීමයම් යටයත් දැක්වේ.

  උදා:වන වගා ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපාර කටයුතුවල අහිතකර බලපෑම්

- දැඩි ලාභ අපේක්ෂාවෙන් ගුණත්වයෙන් අඩු භාණ්ඩ අපනයනය කිරීම
- දැඩි තරගකාරිත්වය තුළ පාරිභෝගිකයින් රැවටීම
- සේවක සුභසාධනය පිළිබඳ නැඹුරුව අඩු වීම
- ස්වාභාවික සම්පත් අපතේ යන පරිදි නිෂ්පාදන කටයුතු කිරීම
- පරිසරය දූෂණය වන පරිදි අපද්‍රව්‍ය මුදාහැරීම
- අප රටේ සමාජ සංස්කෘතියට නො ගැලපෙන වෙළෙඳ දැන්වීම් නිර්මාණයකිරීම
- සමාජ සංස්කෘතියට නො ගැලපෙන ඇඳුම් මෝස්තර නිර්මාණය කිරීම

ව්‍යාපාර ආචාර ධර්ම

- ව්‍යාපාර නමන් සමග කටුයුතු කරන සිය පාර්ශ්වවලට යහපතක් සිදු වන ආකාරයට හොඳ නරක පිළිබඳ අවබෝධයෙන් කටයුතු කිරීම, ව්‍යාපාර ආචාර ධර්ම ලෙස හැඳින්විය හැකි ය

ව්‍යාපාර ආචාර ධර්මපිළිපැදීයම් වැදගත්කම

- ගනුයදනුකරුවන්යේවිශ්වසනීයත්වයදිනාගත හැකිවීම.
- ව්‍යාපාරයේ පැවැත්ම තහවුරු වීම.
- ව්‍යාපාරයතුළ සිදුවිය හැකි අක්‍රමිකතා,වැරදි සහ වංචා අවම කර ගත හැකි වීම.
- ආයතනයේකිර්තිනාමය වර්ධනය වීම.
- තරඟ කාරිත්වයට සාර්ථකව මුහුණදිය හැකිවීම.

ආචාරධර්ම පද්ධතියක්ය ගොඩනැගීයම්දී සැලකිලිමත්වියයුතුකරුණු

- ව්‍යාපාරය

  ව්‍යාපාරයේ ස්වභාවය, පරිමාණය ආදී සාධක පිලිබඳ සැලකිලිමත් වීම

- අයිතිකරුවන්

  අයිතිකරුවන්කවුද,ඔවුන්ගේ සමාජ සංස්කෘතික පසුබිම,ආකල්ප, ප්‍රතිමාන ආදිය

- සේවකයන්

  සේවකයන් කවුද,ඔවුන්යේසමාජ සංස්කෘතික පසුබිම,ආගමික පසුබිම,ආකල්ප, ප්‍රතිමාන, ඔවුන්යේ අවශයතා වුවමනාආදිය

ආචාරධර්ම පධතියක්ය ගොඩනැගීයම්දී සැලකිලිමත්වියයුතුකරුණු

- ගනුයදනුකරුවන්

  ගනුයදනුකරුවන්ගේ ස්වභාවය ,ඉල්ලුම් රටා,සන්නියේදනය, ආගමිකහා සමාජ පසුබිආදිය
- තරගකරුවන්

  තරගකරුවන්සිටීද, ඔවුන්අනුගමනය කරන ආචාරධර්ම යමොනවාද ආදිය
- සංවිධානසංස්කෘතිය

  ආයතනයේ වටිනාකම්,අගනාකම්,සාරධර්ම,සිරිත්විරිත්,ප්‍රතිමාන, චාරිත්‍ර වාරිත්‍ර ආදිය
- ප්‍රායයෝගිකබව

  ආචාරධර්මපේධතියක් සකස් කිරීයම්දී එය නීතියට එකගද,යථාර්ථවාදීද,ගැටලුකාරී තත්වයක්යනොමැතිද,පිරිවැයආදී කරුණු අනුව එය ප්‍රයයෝගිකව ක්‍රියාත්මක කල හැකිවීම

ආචාරධර්ම සංග්‍රහය

- ව්‍යාපාරයක්සදහා සකස්කරනලදආචාරධර්මලිඛිතව දැක්වූ විට එය “ආචාරධර්මසංග්‍රහය” යලස හදුන්වයි..ආචාරධර්මසංග්‍රහයක් මගින් පහත දෑ අයේක්ෂා කරයි.

  - සේව්කයින්විසින් එම ආචාරධර්ම ව්ලටඅනුකූලව් කටයුතු කිරිමට යපළඹීම
  - ආයතනයේ කිර්තිනාමය ඉහළ නංවා ගැනීම.
  - අපරසිදුවූ යල්පැනගිය විෂමාචාර වලක්වා ගැනීම.▪
  - විවිධ ව්‍යාපාර ශ්‍රිතයන් සදහා ආචාරධර්ම සංග්‍රහ පිළියයළ කල හැකි වීම.

A/L NOTE BOOK

All about AL Notes ready for GCE AL Examination

DOWNLOAD

Notes

Short Notes

Unit Test Papers

Term Test Papers

From

www.ALNoteBook.com

Your Ultimate Resource for GCE A/L Notes and Study Guides

"The A/L notebook website is a dedicated online platform designed to provide comprehensive study materials and notes specifically tailored for students preparing for the General Certificate of Education Advanced Level (GCE A/L) examinations for free. The website offers a wide range of resources, including detailed subject notes, past exam papers, practice questions, and study guides. These materials cover various subjects and are curated by experienced educators to ensure they align with the curriculum and exam requirements."